

Aquests guardons reconeixen la tasca d'un artista, una galeria i una col·lecció de referència en l'estímul de l'escena artística espanyola

"la Caixa" lliura a CaixaForum Madrid els Premis Art i Mecenatge 2016 a Carlos León, la galeria Guillermo de Osma i la col·lecció Archivo Lafuente

- **CaixaForum Madrid acull la cerimònia de lliurament dels Premis Art i Mecenatge de "la Caixa" 2016, que distingeixen el treball de les parts implicades en el procés de creació i divulgació de l'art: artistes, galeristes i col·leccionistes.**
- **Els guardonats en la sisena edició dels Premis Art i Mecenatge en les seves tres categories han estat l'artista Carlos León, la galeria Guillermo de Osma de Madrid i l'Archivo Lafuente de Santander (col·lecció impulsada per José María Lafuente), que destaquen per la seva contribució, trajectòria i professionalitat, i també pel paper que tenen com a referents en els seus àmbits.**
- **Amb una dotació global de 90.000 euros, aquests premis són una mostra del mecenatge exercit per la Fundació Bancària "la Caixa". Els premiats han rebut com a guardó una escultura feta per Miquel Barceló especialment per a aquests premis.**

Madrid, 28 juny de 2016. L'acte de lliurament dels guardons s'ha celebrat a CaixaForum Madrid, amb la presència dels tres premiats: l'artista Carlos León, el galerista Guillermo de Osma, i José María Lafuente, impulsor del Archivo Lafuente de Santander.

La cerimònia ha estat conduïda per Mercedes Basso, directora general de la Fundació Art i Mecenatge de "la Caixa", amb la presència dels membres del seu patronat el Duc d'Alba Carlos Fitz-James Stuart, Miguel Ángel Cortés i Juan Várez. També hi han estat presents María de Corral, Rosina Gómez-Baeza, Nimfa Bisbe i Mario Rotllant, en representació dels jurats de cadascuna de les categories.

Els tres premiats han rebut com a guardó una escultura executada per Miquel Barceló que l'artista va donar a la institució amb motiu de la instauració dels premis. Francisco Calvo Serraller, catedràtic d'història de l'art a la Universitat Complutense de Madrid, ha estat l'encarregat de pronunciar el discurs d'obertura de la cerimònia amb el títol «A l'ombra de l'art».

Sisena edició dels Premis Art i Mecenatge

En les seves sis edicions i en les seves tres categories, els Premis Art i Mecenatge han correspost a:

	ARTISTA	GALERISTA	COL·LECCIONISTA
2011	Isidoro Valcárcel Medina	Juana de Aizpuru	José Luis Várez Fisa
2012	Elena Asins	Soledad Lorenzo	Helga de Alvear
2013	Eva Lootz	Elvira González	Col·lecció Fundació Juan March
2014	Soledad Sevilla	Silvia Dauder	Pilar Citoler
2015	Antoni Miralda	Pedro Carreras e Ignacio Múgica	Fundació Sorigué
2016	Carlos León	Guillermo de Osma	Archivo Lafuente de Santander

Instituïts el 2011, els Premis Art i Mecenatge de "la Caixa" són una mostra del suport de l'entitat al sector de l'art espanyol, i volen donar visibilitat i prestigi a la dedicació i la generositat de les persones que han contribuït de forma especial al patrimoni artístic col·lectiu.

Durant aquest temps, els Premis Art i Mecenatge s'han **consolidat com a guardons de referència en el compromís amb el patrimoni artístic espanyol**. El seu valor afegit principal és la incidència de caràcter global en tota la cadena de valor de l'art, sumant al reconeixement del treball dels artistes el dels galeristes i col·leccionistes, figures fonamentals per al desenvolupament de la creació artística.

Al llarg d'aquests sis anys, els Premis Art i Mecenatge han anat adquirint una rellevància cada cop més gran, en paral·lel a la transformació del context social espanyol, en què la figura del mecenes sorgeix de nou com a exemple de

responsabilitat social individual, imprescindible perquè l'art en totes les seves formes continuï fluint.

Una extensa trajectòria

L'acte de cerimònia de lliurament dels Premis Art i Mecenatge arriba després de cinc anys d'activitat pública amb l'objectiu de potenciar el paper del mecenatge en la promoció de la cultura i difondre la tasca dels col·leccionistes a Espanya.

Els objectius de l'entitat han adquirit una rellevància especial en el panorama artístic, generant un debat creixent sobre el paper del mecenatge i la necessitat de canviar el model actual. La Fundació Art i Mecenatge ha treballat per servir d'estímul en aquest debat i promoure la implicació del sector privat en la creació de patrimoni artístic al nostre país.

Dins del seu pla d'actuació, la Fundació Art i Mecenatge de "la Caixa" promou un programa d'investigació representat per la sèrie editorial Quaderns Art i Mecenatge. Després d'*El mercado español del arte en 2012* (primera anàlisi global del mercat com a context del col·leccionisme, dirigit per Clare McAndrew) i *El coleccionismo de arte en España. Una aproximación desde su historia y su contexto* (de María Dolores Jiménez-Blanco), el 2014 es va presentar *El mercado español del arte en 2014*, una actualització de la radiografia econòmica sobre galeries, cases de subhastes i col·leccionisme al nostre país. L'informe posava de manifest que, malgrat l'augment recent de les vendes, el context continua sent d'extrema fragilitat, i és urgent actuar per reforçar el sector.

Després de la intensa tasca d'investigació sobre la situació del col·leccionisme a Espanya i el treball dut a terme en pro d'una nova llei de mecenatge —que encara no ha vist la llum—, la Fundació Art i Mecenatge ha analitzat en diferents jornades i trobades a CaixaForum les motivacions del mecenatge.

En aquesta línia, a principis d'aquest any la Fundació Art i Mecenatge va presentar el quadern *Los cauces de la generosidad. Ensayos histórico-críticos de los fundamentos del mecenazgo*. Dirigit per Francisco Calvo Serraller, i amb la participació de Victoria Camps, José Antonio Marina i José Luis Pardo, l'assaig analitza el mecenatge des de les seves implicacions ètiques,

filosòfiques, sociològiques i educatives. L'obra ressalta la importància històrica que ha tingut el mecenes com a «facilitador» en el món de l'art, reflexiona sobre l'ètica i la moral que envolten el col·leccionisme i el mecenatge, teoritzava sobre el fenomen com a fet social, i es pregunta quin ha de ser el seu paper en l'educació.

Un any més, l'entitat ha portat a terme el Cercle Art i Mecenatge de "la Caixa", que vol acostar al sector de l'art l'experiència i el testimoni d'especialistes de referència internacionals. D'aquesta manera, l'entitat facilita l'intercanvi d'idees entre col·leccionistes, responsables de museus i altres especialistes, com també explorar i difondre nous models de col·laboració entre els sectors públic i privat.

Fins ara, han participat en el programa **Glenn D. Lowry**, director del MoMA; **Chris Dercon**, director de la Tate Modern; els copresidents de la Fundació Almine i Bernard Ruiz-Picasso per a l'Art (FABA), **Bernard i Almine Ruiz-Picasso**; **Ginevra Elkann**, presidenta de la Pinacoteca Giovanni e Marella Agnelli de Torí; **Patrizia Sandretto Re Rebaudengo**, col·leccionista i presidenta de la Fundació Sandretto Re Rebaudengo; **Patricia Phelps de Cisneros**, col·leccionista i fundadora de la Col·lecció CPPC; **Clare McAndrew**, economista especialitzada en el mercat de l'art; **David Linley**, president de Christie's Regne Unit; **Alfred Pacquement**, director honorari del Museu Nacional d'Art Modern, Centre Pompidou; els empresaris i filantrops mexicans **Manuel Arango i Juan Antonio Pérez Simón**; **Philippe de Montebello**, director emèrit del Metropolitan Museum of Art de Nova York, **Leonard A. Lauder**, president emèrit d'Estée Lauder Companies Inc. i president emèrit del Whitney Museum of American Art; **Miguel Zugaza**, director del Museu Nacional del Prado; **Pierre Rosenberg**, president director emèrit del Museu del Louvre; **Éric de Rothschild**, empresari, col·leccionista i filantrop, **Pedro Barbosa**, col·leccionista brasiler i responsable de la Col·lecció Moraes-Barbosa; el matrimoni americà de col·leccionistes **Ethan Wagner i Thea Westreich Wagner**; i recentment, el director d'Acquavella Galleries (Nova York), **Michael Findlay**.

PREMIS ART I MECENATGE. EDICIÓ 2016

CATEGORIA ARTISTA

Carlos León ha estat guardonat en la categoria Artista. El premi està dotat amb 50.000 euros, 20.000 dels quals es destinaran a la producció d'un llibre d'artista.

En edicions anteriors van ser premiats Isidoro Valcárcel Medina, Elena Asins, Eva Lootz, Soledad Sevilla i Antoni Miralda. Tots comparteixen amb el guardonat d'aquest any trajectòries singulars, marcades per l'originalitat de les seves propostes i l'aposta per la innovació, com també la versatilitat, la constància i la capacitat simbòlica del seu treball.

En aquesta edició, el jurat, compost per Francisco Calvo Serraller, María de Corral i Nimfa Bisbe, ha reconegut Carlos León com «un dels pintors més rellevants de la nostra època». I ha afegit: «Des de la seva primera exposició el 1976, sempre ha estat compromès amb l'abstracció, ha mantingut una incessant investigació sobre els suports i la pintura, i ha explorat les seves possibilitats expressives. Sorpresa i aposta van juntes a cada nova etapa».

Carlos León neix a Ceuta el 1948 i, tres anys després, es trasllada amb la seva família a Segòvia, on resideix i treballa actualment després de diverses estades a París i Nova York. La seva trajectòria és marcada per les experiències i el coneixement acumulat en aquests viatges i les relacions que estableix amb altres artistes, col·leccionistes i mecenes.

L'obra de Carlos León es comença a conèixer a la dècada dels setanta després de la seva estada a París, on s'integra en el grup Supports-surfaces, i introdueix després a Espanya innovadores tècniques i expressions artístiques. Destaca per la seva voluntat d'aportar innovació i transgressió, cosa que propicia la seva participació en la Biennal de Venècia del 1976. A les dècades dels vuitanta i els noranta es confronta amb l'escola de Nova York sense renunciar a la seva identitat pictòrica europea.

Carlos León ha trobat al llarg de la seva carrera suport de diversos mecenes, com ara José Luis Castillejo, fundador de Zaj i gran col·leccionista, que el va introduir en l'art internacional. També els col·leccionistes Marcos Martín Blanco i Elena Rueda van tenir un paper destacat en la seva segona i més llarga estada a Nova York, a la dècada dels noranta, i encara avui mantenen un vincle molt estret.

La seva obra és avui fonamental per comprendre com la pràctica pictòrica ha superat l'esgotament provocat per la seva depuració contínua. Sense oblidar que la pintura és sempre una exploració de color, textura i superfície, Carlos León reanima el seu espai obrint-lo a l'emoció, a la recerca de l'expressió a través de la sensualitat.

Home profundament intel·lectual, la pintura és per a ell un lloc de trobada, mental i físic, un joc intel·lectual i sensorial. Lluny de sentir el pas del temps, en la maduresa de la seva carrera es manté fidel al seu singular llenguatge, gràcies al domini de la tècnica sumat a una curiositat i una saviesa infinites.

CATEGORIA GALERIA

El reconeixement en aquesta categoria ha correspost a **la galeria Guillermo de Osma**. El premi està dotat amb 40.000 euros per dur a terme un projecte que contribueixi al posicionament i reconeixement de la galeria en l'àmbit local i internacional, a més d'una escultura de Barceló creada per a la Fundació Art i Mecenatge.

Aquesta categoria radiografia els projectes de galeria que tenen més impacte en l'art, i reconeix l'activitat d'una professió que presenta diverses interpretacions i que s'orienta a l'art antic, modern o contemporani.

Mentre que en edicions anteriors el premi va correspondre a galeries dedicades a l'art contemporani, com les de Juana de Aizpuru, Soledad Lorenzo, Elvira González, ProjecteSD i Carreras-Múgica —que a Espanya assoleixen una quota del 72 % del sector—, aquesta vegada s'ha volgut reconèixer la importància de les galeries del segment d'art modern per la seva tasca en la

recuperació d'artistes que, altrament, haurien quedat en l'oblit, per la seva capacitat de generar coneixement i per la seva continuada relació amb el món acadèmic i institucional.

El jurat, compost per Juan Ignacio Vidarte, Mario Rotllant i Rosina Gómez-Baeza, ha volgut reconèixer en aquesta categoria «la tasca fonamental que la galeria Guillermo de Osma ha dut a terme al llarg de vint-i-cinc anys per donar a conèixer artistes o moviments significatius de l'art del segle xx que havien estat oblidats o apartats del discurs acadèmic tradicional».

Guillermo de Osma (Bilbao, 1953) és, a més de galerista, escriptor, investigador i historiador de l'art. El 1976 inicia la seva carrera professional a la casa de subhastes Sotheby's a Londres, i posteriorment es trasllada a l'oficina de l'entitat a Nova York. El 1978 comença la seva tasca d'investigació sobre l'obra de Mariano Fortuny y Madrazo, i el 1980 comissaria l'exposició «Mariano Fortuny. 1871-1949» al Museu dels Teixits i les Arts Decoratives (Lió), que després viatja a Brighton, Nova York i Chicago, entre 1981 i 1982. El 1983 funda, amb tres socis més, assessors independents d'art dels segles xvii-xx, la galeria The Artist Group Ltd.

El 1991 obre la galeria homònima al carrer de Claudio Coello de Madrid. Paral·lelament, desenvolupa la seva faceta d'investigador i escriptor. Al llarg d'aquests vint-i-cinc anys també ha estat comissari de rellevants exposicions i ha publicat nombrosos escrits sobre col·leccionisme i art espanyol dels segles xix i xx, en particular sobre la figura de Mariano Fortuny.

La primera exposició de la seva galeria va ser «Torres-García / Barradas», declaració d'intencions del que havia de ser la línia expositiva de la galeria: treballar en la revisió de l'avantguarda històrica, en certa manera oblidada i que mereixia donar-se a conèixer, estenent el seu interès a les avantguardes a Llatinoamèrica i la resta d'Europa.

Al llarg de vint-i-cinc anys, Guillermo de Osma ha contribuït decisivament a la professionalització del mercat secundari al nostre país. Ha organitzat més d'un centenar d'exposicions, revisant les avantguardes històriques i recuperant figures oblidades com Rafael Barradas, Maruja Mallo, Benjamín Palencia, José Caballero, Alfonso Olivares, Esteban Lisa, etc., moltes de les quals han estat objecte *a posteriori* d'exposicions en fundacions o museus.

Així mateix, Guillermo de Osma ha desenvolupat una intensa col·laboració amb col·leccions privades, galeries, museus i fundacions, entre els quals hi ha el Centre Pompidou (París), el Museu del Prado, el Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia, l'IVAM (València) i l'Obra Social "la Caixa". Ha comissariat exposicions per a institucions com el Museu de Belles Arts de Múrcia, el Museu de Belles Arts d'Astúries (Oviedo), la Fundació Telefónica i la Fundació Picasso Málaga, entre d'altres.

En definitiva, el jurat sosté que es tracta d'un model de galerista que ha contribuït a ampliar el coneixement de la història de l'art, faceta que ha de ser ressaltada com una de les funcions essencials del gallerisme.

CATEGORIA COL·LECCIONISTA

En la categoria Col·leccionista, el jurat, compost per Carlos Fitz-James Stuart, duc d'Alba, Felipa Jove, Juan Várez i Joan Uriach, ha fallat a favor de l'Archivo Lafuente, distingint la ingent tasca del seu impulsor per reunir «un valuós conjunt especialment significatiu per al coneixement i la interpretació de la història de l'art del segle XX».

El jurat ha reconegut en la figura de José María Lafuente la condició d'exponent del col·leccionisme com a font de mecenatge: «Ocupa un lloc en el sistema de l'art que mai abans no havia estat protagonitzat per una iniciativa privada i personal. La seva visió, rigor i excel·lència han donat com a fruit un conjunt que ja és indispensable per contextualitzar l'art del segle XX».

José María Lafuente (Lugo, 1957) viu a Cantàbria i és empresari, col·leccionista i editor. Als anys vuitanta va iniciar una col·lecció d'obres d'artistes espanyols i algunes d'internacionals, i va arribar a reunir unes dues-centes peces. Però el coneixement de certes fonts de documentació originals provoca un canvi d'orientació en la seva col·lecció, i se centra en l'àmbit documental. Tal com ell mateix ha reconegut, «volia entendre l'art i vaig trobar resposta en els textos originals».

Així, l'any 2002 neix l'Archivo Lafuente amb l'objectiu final de reunir i difondre un mapa documental que permeti investigar i elaborar noves interpretacions historiogràfiques en l'àmbit de l'art modern i contemporani.

L'Archivo Lafuente està especialitzat en la història de l'art del segle XX. A més d'una col·lecció d'obres d'art, és una col·lecció de conjunts i fons documentals sobre art modern i contemporani, que abraça des de les avantguardes històriques fins als anys vuitanta del segle XX.

El fons és una ambiciosa aposta pel coneixement, ja que recupera, cataloga, conserva, estudia i difon aquests materials, que adquireixen així un nou significat. El seu valor rau en el conjunt, en l'articulació que permet comprendre la profunditat de les idees sobre les quals se sustenten les obres d'art.

La col·lecció està formada per uns 120.000 documents (llibres, revistes, fotografies, impresos, manuscrits, cartes, collages, esbossos, cartells, llibres d'artista, etc.) i 2.000 obres d'art (pintura, escultura i obra gràfica). El corpus documental està estructurat en cinc grans blocs: Europa (1900-1945); Art internacional (1945-2000); Espanya (1920-2000); Art, societat i cultura a Cantàbria (1920-2000), i Llatinoamèrica (1920-2000). Actualment, treballen a l'Archivo Lafuente una dotzena de persones.

Mitjançant diferents exposicions i amb el suport editorial d'Ediciones La Bahía i la revista *Arte y Parte*, es duen a terme els diferents treballs d'investigació i difusió dels fons.

En l'última dècada, els fons de l'Archivo Lafuente s'han pogut veure en més de trenta exposicions en museus i institucions, com la Fundació Juan March, el Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia, el Cercle de Belles Arts de Madrid, l'Ivorypress Space de Madrid, el Patio Herreriano de Valladolid, l'Artium Centre-Museu Basc d'Art Contemporani, el Museu Picasso de Màlaga, el Museu Extremeny i Iberoamericà d'Art Contemporani de Badajoz, el Tenerife Espacio de las Artes, la Fundació Botín de Santander, el Palacete del Embarcadero de Santander, el Museu d'Art Modern i Contemporani de Santander i Cantàbria (MAS), la Sala d'Exposicions de la Universitat de Cantàbria, el Kunsthaus de Zuric, la Whitechapel Gallery de Londres, el Palacio de Cultura Banamex de Mèxic, el Museu Amparo de Puebla a Mèxic i el MoMA de Nova York.

En paraules del jurat, l'Archivo Lafuente és, actualment, «un element estructural en la concepció de les exposicions d'art». Recentment, aquest arxiu ha formalitzat un acord amb el Museu Nacional Centre d'Art Reina Sofia per al desenvolupament conjunt de projectes culturals.

Àrea de Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

Juan A. García: 913 307 317 / 608 213 095 / jagarcia@fundaciolacaixa.org

Josué García: 934 046 151 / 638 146 330 / jgarcial@fundaciolacaixa.org

Sala de Premsa Multimèdia: <http://premsa.lacaixa.es/obrasocial>

 [@FundlaCaixaCAT](https://twitter.com/FundlaCaixaCAT) [@CaixaForum:CAT](https://twitter.com/CaixaForum:CAT) [#ArtiMecenatge](https://twitter.com/ArtiMecenatge)